

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28388 Зв`язки з громадськістю
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28388
Назва ОП	Зв`язки з громадськістю
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Желюк Тетяна Леонтіївна, Малишівський Тарас Володимирович, Гончаренко Ірина Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	03.04.2023 р. – 05.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11554/vidomostisopua_mag.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/content/akredytaciyna-ekspertyza-osvitno-profesiyanoi-programy-zvyazky-z-gromadskisty-za

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП «Зв'язки з громадськістю» загалом відповідає вимогам за всіма критеріями оцінювання. Виявлені недоліки не носять системного характеру та можуть бути виправлені в короткий термін. Програма постійно переглядається та оновлюється, орієнтована на потреби роботодавці і здобувачів, враховує тенденції розвитку ринку праці. У ЗВО добре налагоджена міжнародна співпраця, що сприяє обміну досвідом і запровадженню кращих закордонних практик. ЕГ засвідчує системну діяльність внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти університету та залучення стейкхолдерів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Особливістю ОПП є підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування спроможних налагоджувати ефективні комунікації в процесі професійної діяльності. Створений освітній портал, який акумулює освітні майданчики, рекомендовані здобувачам ОПП «Зв'язки з громадськістю» за неформальними та інформальними програмами. Добре регламентована процедура визнання та перезарахування результатів навчання здобувачами ОПП отриманих за програмами неформальної, інформальної освіти, академічної мобільності в інших ЗВО, здобувачі активно залучені до таких програм. Різні зрізи анкетування (щодо оцінки якості викладання, щодо змісту та підходів до викладання освітніх компонент, якості контрольних заходів, самостійної роботи) забезпечують участь здобувачів в удосконаленні освітнього процесу та підвищують якість освітніх послуг за ОПП. Правила прийому на ОП та процедура вступу є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують норми чинного законодавства та є у вільному доступі на офіційному сайті університету. Наявність психологічної служби підтримки та тренінгової складової психологічної підтримки здобувачів, викладачів та людей, які під час війни потрапили в складні життєві обставини. Реалізація студентоцентричної, практико орієнтованої моделі освіти, можливість розбудови індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ОПП. Потужний інституційний супровід контролю якості освітнього процесу, створена Рада з якості вищої освіти спеціальності ПУА. Диференційований підхід до оновлення змістового наповнення ОК за ОПП «Зв'язки з громадськістю». Сформована якісна система попередження та розв'язання конфліктів, функціонує інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. Дотримання норм академічної доброчесності є в основі освітнього процесу. Якісна система кадрового забезпечення ОПП. Значущість інституту гаранта при залученні кадрів до забезпечення викладання та організації освітнього процесу за ОПП. Висока зацікавленість роботодавців в розвитку освітньої програми та її покращенні шляхом створення умов для практико-орієнтованого навчання. Диференційована система статусної та фінансової мотивації НПП залученого до ОПП. Ефективні механізми безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації НПП та їх мотивації. Активна професіоналізація НПП за міжнародними програмами стажування. В ЗВО створено комфортні, безпечні умови навчання. Університет постійно удосконалює технології дистанційної освіти. Забезпечено умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Тісна співпраця з роботодавцями сприяє покращенню практичної підготовки здобувачів. ПДАУ є достатньо відкритою та прозорою інституцією, на що вказує розміщення у вільному доступі ключової інформації, включаючи фінансову звітність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутність дуальної форми освіти за ОПП «Зв'язки з громадськістю». Каталог вибіркового дисциплін за ОПП є обмеженим - 8 дисциплін для здобувачів ОПП з загального університетського каталогу, і 6 дисциплін безпосередньо кафедральних за ОПП, з яких обирається по три з кожного блоку. Перелік вибіркового дисциплін потребує доповнення в частині пропозиції додаткових ОК з урахуванням потреб воєнного стану, євроінтеграційних процесів, врахування новітніх форм участі громадського сектору в публічному управлінні. Дисципліну «Організація комунікацій з громадським сектором» необхідно перенести з вибіркового в основний блок для того, щоб краще відобразити специфіку ОПП. Залучення до освітнього процесу посадових осіб органів місцевого самоврядування, лідерів громадських організацій є нерегулярним. Наявність двох практик переддипломної та виробничої потребує поєднання в єдину передатестаційну, що скоротить потребу написання додаткового звіту і зосередить здобувачів на написанні кваліфікаційних робіт. Рекомендуємо активізувати діяльність щодо розвитку системи міжнародної академічної мобільності серед здобувачів шляхом проведення серії інформаційних заходів для здобувачів щодо можливості взяти участь у міжнародній мобільності за участю здобувачів, які уже брали участь у програмах академічної мобільності за кордоном (3-4 заходи у навчальному році). Рекомендовано збільшити кількість гостей лекцій професорів із закордонних ЗВО-партнерів. Активізувати тренінгові форми співпраці зі стейкхолдерами. Врахувати при змістовому наповненні робочих програм освітніх компонент потреби цільової аудиторії здобувачів, які навчаються за цією ОПП і працюють в медичних закладах. Активізувати участь здобувачів ОПП в програмах міжнародного обміну студентами. Розширити каталог вибіркового дисциплін з урахуванням потреб здобувачів, які навчаються на ОПП. Рекомендуємо НПП, які відповідальні за наповнення даних силабусів додати до них критерії оцінювання за наведеними ОК до 1.09.2023 р. Посилити увагу до врахування в роботі результатів анкетування щодо обізнаності принципам академічної доброчесності здобувачів ОПП, зокрема провести засідання кафедри на якому проаналізувати результати даного опитування та прийняти подальші рішення. Розширити участь професіоналів-практиків та експертів в галузі комунікацій в сфері публічного управління та адміністрування в аудиторних заняттях. Залучити додаткового фахівця для забезпечення ОК «Управління проектами в публічній сфері». Розширити механізми покращення педагогічної майстерності в частині освоєння інноваційних форм та методів

навчання за ОПП. Потребує оновлення комп'ютерний парк кафедри Публічного управління та адміністрування. Варто систематизувати інформацію про кар'єрний шлях випускників ОПП «Зв'язки з громадськістю» та створити реєстр випускників.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі навчання за ОПП «Зв'язки з громадськістю»: підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, відповідають місії Полтавського державного аграрного університету <https://bit.ly/419vozH> У формулюванні місії задекларовано, що університет є закладом вищої освіти, що створює, зберігає, примножує та поширює знання в наступних галузях: аграрно-продовольчій, природничій, біоінженерній, виробничо-технологічній, архітектурно-будівельній, електрично-інженерній, механіко інженерній, транспортній, ветеринарно-медичній, соціально-поведінковій, гуманітарній, освітньо-педагогічній, інформаційних технологій, управлінсько-адміністративній, правовій, публічного управління та адміністрування, міжнародних відносин і сфері обслуговування шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців відповідно до чинних міжнародних і вітчизняних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення їхньої професійної мобільності. Університет формує високоосвічену, національно свідому, добросесну особистість, здатну творчо мислити і діяти толерантно та відповідально. Роботодавці, здобувачі, під час зустрічей наголошували на унікальності ОПП у її спрямованості на ефективне здійснення комунікацій у процесі професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОПП затверджена рішенням Вченої ради від 24 вересня 2020 р., протокол № 2. Нова редакція схвалена рішенням Вченої ради від 23 червня 2022 р., протокол № 18; На сайті університету було розміщено її проєкт для загального обговорення (<https://bit.ly/41cbcfP>) До формування та перегляду ОПП залучаються випускники, викладачі ПДАУ та фахівці з провідних ЗВО України, роботодавці. Проводяться робочі зустрічі зі стейкхолдерами для обговорення можливостей покращення ОПП (<https://bit.ly/43hGbsV>), (<https://bit.ly/3KJy4U>) На сайті університету є рецензії на програму Галини Пасемко (Державний біотехнологічний університет), в якій запропоновано додати ОК, що забезпечила б охоплення матеріалу розділу Програми ЄДКІ з Публічного управління та адміністрування «Державна політика та врядування». У рецензії Юрія Сулаєва (відділ комунікації ГУ НП в Полтавській області) наголошено на можливостях здобувачів мати виробничу та переддипломну практику в органах публічної влади та місцевого самоврядування Полтавської області (<https://bit.ly/3KJJDVZ>) . Регулярно проводиться анкетування здобувачів (<https://bit.ly/43donw5>) Результати анкетування обговорюються на засіданнях кафедри, оприлюднюються на сайті (<https://bit.ly/3MxudFx>). Під час спілкування з експертною групою, здобувачі, роботодавці та викладачі підтвердили, що цілі навчання, програмні результати навчання та зміст предметної області ОПП сформовані з урахуванням побажань стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час спілкування з гарантом, завідувачкою кафедри ЕГ переконалася, що ПРН визначалися з урахуванням тенденцій розвитку публічного управління та адміністрування, ситуації на ринку праці регіону та держави, потреб територіальних громад. Робоча група ОП тісно співпрацює з роботодавцями, на сайті університету розміщено анкету (<https://bit.ly/3ZTJT9d>) питання якої спрямовані на оцінювання роботодавцями якості ОПП та передбачено можливість додати коментар або побажання щодо покращення якості освітньо-професійної програми. У межах міжнародної співпраці з іноземними університетами НПП кафедри Публічного управління та адміністрування вивчали досвід викладання, проведення спільних комунікаційних заходів та наукових досліджень

(<https://bit.ly/3ZTJQu3>). Під час проведення акредитації представники ЗВО Горб Олег, Капіталова Тетяна підключалися до участі у фокус-групах з ЕГ перебуваючи в університетах Польщі за проектами співпраці. При формуванні та удосконаленні ОП було враховано досвід організації освітнього процесу та реалізації подібних програм ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ДБТУ, НУБІП та інших ЗВО. Досвід колег обговорювався під час проведення семінарів, конференцій, засідань кафедри, про це повідомили завідувачка кафедри Тамара Лозинська, гарант ОП Олександр Дорофєєв та підтвердили представники академічної спільноти з різних університетів України під час відкритої зустрічі.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю затверджений МОН України 4 серпня 2020 року згідно з наказом №1001. Програмні результати навчання в цілому відповідають вимогам вказаного стандарту вищої освіти, та відповідають рівню компетентностей, визначених стандартом.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП відповідає на потреби суспільства у висококваліфікованих кадрах публічної служби. Особливістю ОПП є підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування спроможних налагоджувати ефективні комунікації в процесі професійної діяльності

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони за Критерієм 1 в ході експертизи не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП загалом відповідає за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3, 1.4. критерію 1. ОПП постійно переглядається та оновлюється, відповідно потребам роботодавців, здобувачів та тенденціям розвитку ринку праці. Проводяться опитування стейкхолдерів. У ЗВО добре налагоджена міжнародна співпраця, що сприяє обміну досвідом і запровадженню кращих закордонних практик. У ЗВО відбувається реальна співпраця зі стейкхолдерами, що засвідчено у фокус-групах.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Оцінювання представлено на сайті Полтавського аграрного державного університету змісту освітньо-професійної програми «Зв'язки з громадськістю» галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (<https://bit.ly/3mebFQ6>) дає підстави стверджувати, що ОПП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування (Наказ МОН від 04.08.2020 р. № 1001). Зокрема, обсяг ООП складає 90 кредитів ЄКТС, із яких 66 кредитів ЄКТС відводиться на засвоєння освітніх компонентів, спрямованих на формування основних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та 24 кредитів ЄКТС відводиться для дисциплін,

що обираються здобувачами вищої освіти, це складає 26,7% від загального обсягу програми та відповідає відсотковому співвідношенню, не менше 25%, що передбачене Законом України “Про вищу освіту” (ст.62, п.1, п.п. 15).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою проаналізовано ОПП, яка затверджена протоколом Вченої ради Полтавського аграрного державного університету (№ 154 від 24.06.2022 р.) та встановлено, що в оновленій ОПП враховано: положення прийнятого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського рівня вищої освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1001; результати попередньо проведеної акредитаційної експертизи (Первинна акредитація була проведена у 2018 році (сертифікат про акредитацію ОПП УД № 17015548, відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 6 листопада 2018 р протокол № 132 (наказ МОН України від 12.11.2018 № 1224), термін дії сертифіката до 01.07.2023 року), а також результати щорічного публічного обговорення ОПП, що проводиться щорічно, до якого долучаються провідні науковці, практики та зацікавлені стейкхолдери. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК демонструє відповідність загальних та фахових компетентностей ОПП дескрипторам НРК. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей демонструє взаємоузгодженість результатів навчання за відповідними освітніми компонентами ОПП із загальними та фаховими компетентностями ОПП. Матриця відповідності визначених ОПП результатам навчання та компетентностей демонструє відповідність програмних результатів навчання інтегральним, загальним (ЗК1-ЗК7) та фаховим компетентностям (ФК1-ФК14). Представлені матриці демонструють комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонентів та їх чітку спрямованість на досягнення заявлених програмних результатів навчання. Зміст ОПП має чітку структуру і містить логічно пов'язані освітні компоненти, які забезпечують досягнення її цілей та програмних результатів навчання. Розподіл компонентів ОПП за семестрами є раціональним з точки зору навчального процесу. ОПП відображає системний підхід та взаємну узгодженість нормативних освітніх компонентів загальної і професійної підготовки та їх чітку спрямованість на досягнення заявлених програмних результатів навчання, які враховують сучасні трансформації в системі публічного управління, посилення ролі громадськості в системі публічного врядування, безпекові ризики.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти ОПП підібрані таким чином, щоб досягти охоплення сфери предметної області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: методів управління та адміністрування, електронного урядування, комунікативних технологій діяльності публічних інститутів, яку представлені у формі інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства. Основний акцент в ОПП робиться на професійно-орієнтованих ОК, які забезпечують практичну підготовку магістра та розвиток професійних компетентностей передусім, що стосуються налагодження ефективних комунікацій, впровадження електронного урядування, використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, інструментарію стратегічного планування, проектного менеджменту, протидії корупційним зловживанням, забезпечення прозорості діяльності публічних інститутів. Теоретичний зміст предметної області забезпечується відповідними компонентами ОПП, зокрема, опанування механізмів реалізації комунікацій (ОК 2 «Ділова іноземна мова», ОК 3 «Електронне урядування», ОК 5 «Комунікації в публічному управлінні»), технологій публічного управління та адміністрування (ОК 4 «Запобігання корупції в публічному управлінні», ОК 6 «Управління проектами в публічній сфері», ОК 7 «Маніпулятивні технології у публічному управлінні», ОК 9 «Стратегічне планування в діяльності органів влади»), розуміння функціонального механізму комунікацій в роботі законодавчих публічних інститутів (ОК 8 «Парламентська діяльність»). Унікальність ОПП забезпечують ОК 3, ОК 5, ОК 7. Вибіркова складова ОП зорієнтована на поглиблення професійної підготовки здобувачів у сфері публічного менеджменту, адміністрування, врядування та розвитку «soft skills» і забезпечується шістьма освітніми компонентами. Перелік вибірових дисциплін щорічно оновлюється відповідно до сучасних викликів публічного управління та потреб стейкхолдерів. Вибір дисциплін в Університеті здійснюється відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://bit.ly/3UkILH>) та Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАУ (<https://bit.ly/40SvJ9s>). Перелік вибірових дисциплін та їх силабусів, що викладаються у третьому семестрі 2023 року для слухачів набору 2022 року, відображено на сайті Університету (<https://bit.ly/3UiL3tM>). Цей перелік містить 9 дисциплін вибору слухачами інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій (<https://bit.ly/3KI3pRJ>) та 6 дисциплін вибору за ОПП «Зв'язки з громадськістю» (<https://bit.ly/3UiL3tM>), з яких з кожного блоку вибирають здобувачі по три дисципліни, разом 6 вибірових дисциплін. Для поглиблення комунікативних навичок здобувачі можуть додатково покращувати уміння спілкування в публічній сфері іноземною мовою на базі Мовного центру (<https://bit.ly/3UkDuTc>) і Польського центру (<https://bit.ly/3KGETzl>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Прийняті в ПДАУ Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (<https://bit.ly/40SvJ9s>), Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3GuXU6h>), Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті (<https://bit.ly/3UmfpLJ>), можливість обирати теми курсових та кваліфікаційних робіт, баз проходження виробничої та переддипломної практики (Положення про наскрізну практику <https://bit.ly/3UmfpLJ>) забезпечують студентоцентрований підхід викладання за ОПП та дозволяють здобувачам будувати індивідуальну освітню траєкторію. Питома вага вибіркових дисциплін в ОПП складає 26,7%. Перелік вибіркових дисциплін разом з анотаціями і силабусами, а також результати вибору студентами факультетських та міжфакультетських навчальних дисциплін оприлюднюється на офіційному сайті ПДАУ (<https://bit.ly/3Ukmtxby>). Для набуття додаткових фахових компетенцій, soft skills, здобувач може обирати ОК з інших навчальних закладів. Результати навчання розглядаються на засіданні кафедри і перезараховуються, що регламентується Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті (<https://bit.ly/41bR5hT>). За даною ОПП створено освітній портал, який акумулює освітні майданчики, рекомендовані здобувачам. (<https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-ta-informalna-osvita-2>). Скористалися 32 здобувачі ОПП це підтверджено сертифікатами, шістьом здобувачам було зараховано результати навчання за неформальною освітою в частині освітнього компонента (Призов В.Є., Борильченко А.Є., Прокопець А.А., «Лідерство в публічній сфері»); Глуценко І. М., «Стратегічне планування в діяльності органів влади», «Комунікації в публічному управлінні», «Запобігання корупції в публічному управлінні», «Управління проектами в публічній сфері»; Саєнко О. В., «Комунікації в публічному управлінні», Чепурна К.В., «Стратегічне планування в діяльності органів влади». Студенти підтвердили формування індивідуальної освітньої траєкторії та дотримання принципів академічної свободи, участь в різних зрізах анкетування: опитування щодо сильних та слабких сторін ПДАУ, обізнаності з принципами академічної доброчесності в ПДАУ, оцінки якості викладання та навчання за ОП, освітньої, організаційної та інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти та якості освіти, удосконалення змісту та підходів до викладання навчальної дисципліни, опитування після вивчення навчальної дисципліни з метою оцінки навантаження самостійною роботою, щодо якості системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання (<https://www.pdau.edu.ua/content/orp-281-zvyazky-z-gromadskistyuu>), виборі дисциплін, можливості навчання за індивідуальним планом, виборі тем наукових робіт, курсових, кваліфікаційних робіт, баз проходження практики, можливості займатися науковою діяльністю та працювати в рамках студентського наукового гуртка «Територія науки» кафедри ПУА (<https://bit.ly/3Umor3t>)

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична складова за ОПП «Зв'язки з громадськістю» забезпечує досягнення програмних результатів навчання ПРН 01-16 і реалізується на основі Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня Магістр галузь знань 28 ПУА за спеціальністю 281 ПУА (<https://bit.ly/3Gu9e2u>) та Положення про наскрізну практику (<https://bit.ly/3UmfpLJ>). Практична складова підготовки за ОПП реалізується в розрізі проведення практичних занять (310 год., 11,5%), самостійної роботи (1286 год., 47,6%), виробничої (180 год., 6,7%) та переддипломної практики (180 год., 6,7%), навчання на освітніх платформах, тренінгах, про що свідчать сертифікати здобувачів, розміщені на освітньому порталі ОПП (<https://bit.ly/3MvQVOj>). Зустрічі зі студентами засвідчила їх задоволення практичною підготовкою, а також можливість брати участь у розробці проектних, стратегічних документів в процесі проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОПП (ОК1-ОК13) та задекларовані програмні результати (ПРН 01-16) та форми навчання відображають спрямованість ОПП на поглиблення soft skills в частині їх особистісного розвитку, налагодження міжособистісних комунікацій, покращення їх командної роботи. Опитування професорсько-викладацького складу, який забезпечує викладання на ОПП «Зв'язки з громадськістю» показало, що в навчальному процесі активно використовуються новітні форми та методи викладання (когнітивні, інформаційні, комунікативні, організаційні, технічні, медіа, мовні, громадські) які сприяють поглибленню Soft skills (<https://bit.ly/3mqzVj3>). Особливо цьому сприяють залучення здобувачів до розробки проектів, стратегій розвитку територіальних громад, що забезпечує високий результат від командної роботи про що засвідчила зустріч із здобувачами ОПП. Поглибленню softs kills в ПДАУ сприяє Психологічна служба та кімната психологічного розвантаження, яка за допомогою тренінгових програм, які проводяться для всіх учасників освітнього (<https://bit.ly/3UkygXC>), що посилює адаптивність до сучасних викликів (психологічна самопоміа під час війни) та забезпечує успішну реалізацію професійної кар'єри здобувачами. Керівник психологічної служби Людмила Плаксієнко в процесі зустрічі з допоміжними структурним і підрозділами повідомила, що викладачі кафедри та студенти ОПП щотижня беруть участь у психологічних тренінгових програмах. Також здобувачі та випускники ОПП залучаються до роботи волонтерського центру «Пульс», який діє на базі ПДАУ. Староста групи 281 ПУАмд2022 Колісник Олександра безпосередньо координує роботу здобувачів за даною ООП в цьому центрі, залучаючи їх до організації благодійних акцій, культурно-дозвільних заходів; надання

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за ОПП «Зв'язки з громадськістю» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми становить 2700 годин (90 кредитів ЄКТС). Аналіз формування навчальних планів експертною групою показав, що в їх структурі обсяг самостійної роботи у межах не менше 1/3 та не більше 2/3 обсягу годин за освітньою компонентою. У навчальному плані для ОПП «Зв'язки з громадськістю» на 2022-2023 рр. передбачено 1800 год., з них аудиторні заняття – 604 год. (33,6% загального обсягу), самостійна робота – 1196 год. (66,4%), практична підготовка – 360 год. (13,4%), написання кваліфікаційної роботи та підсумкова атестація – 450 год. (16,6%). Серед аудиторних годин лекційні заняття займають 48,7% навчального навантаження, а практичні години становлять 51,3%, від загального обсягу аудиторних годин. Такий розподіл годин забезпечує реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ОПП. Керівництво інституту, гарант, навчальний відділ відстежують дотримання навантаження здобувачами та проводять опитування стосовно навантаження здобувачів. Ознайомлення експертної групи із результатами анкетування показало, що 75% опитаних здобувачів задоволені процесом організації, якістю освітніх послуг та результатами навчання (<https://bit.ly/3K1xoJ5>). Самостійна робота реалізується шляхом: формування індивідуального плану навчання, науково-дослідної роботи, реалізації завдань в рамках навчально-методичного забезпечення освітніх компонент відповідно до робочих програм дисциплін. Оцінка фактичного навантаження здобувачів ОПП через безпосереднє спілкування з ними показала, що їх фактичне навантаження не є надмірним. В цілому обсяг ОПП та її освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На момент проведення акредитаційної експертизи дуальна форма освіти в здобувачів за ОПП «Зв'язки з громадськістю» не використовувалася.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. В умовах воєнного стану Полтавський аграрний державний університет, Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра публічного управління та адміністрування докладають максимум зусиль для забезпечення сталості навчання та викладання, якості надання освітніх послуг за ОПП «Зв'язки з громадськістю», створення безпечних умов для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ОПП. 2. Створений освітній портал, який акумулює освітні майданчики, рекомендовані здобувачам ОПП «Зв'язки з громадськістю» за неформальними та інформальними програмами. 3. Добре регламентована процедура визнання та перезарахування результатів навчання здобувачами ОПП отриманих за програмами неформальної, інформальної освіти, академічної мобільності в інших вищих навчальних закладах, які є партнерами ПАДУ, яка підтверджується реальними прикладами академічної мобільності та активної участі здобувачів у неформальній та інформальних програмах освіти. 4. Різні зрізи анкетування (щодо оцінки якості викладання, щодо змісту та підходів до викладання освітніх компонент, якості контрольних заходів, самостійної роботи) забезпечують участь здобувачів в удосконаленні освітнього процесу та підвищують якість освітніх послуг за ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутність дуальної форми освіти за ОПП «Зв'язки з громадськістю». 2. Каталог вибіркового дисциплін за ОПП «Зв'язки з громадськістю» є обмеженим - 8 дисциплін для здобувачів ОПП «Зв'язки з громадськістю» з загального університетського каталогу, і 6 дисциплін безпосередньо кафедральних за ОПП, з яких обирається по три з кожного блоку. Наприклад, для набору 2022 року в Університеті запропоновано лише такі вибіркові ОК як: «Дорадництво», «Ділова репутація в підприємстві», «Міжнародний агробізнес», «Методи прогнозування і обробки інформації

(крім 051 Екон)», «Піар публічних осіб», «Управління змінами», «Охорона праці в галузі та цивільний захист», «Педагогіка та психологія вищої школи», з яких реально на специфіку навчання за ОПП «Зв'язки з громадськістю» працює три ОК. 3. Перелік вибіркового дисциплін потребує доповнення в частині пропозиції додаткових ОК з врахуванням потреб воєнного стану, євроінтеграційних процесів, врахування новітніх форм участі громадського сектору в публічному управлінні. Дисципліну «Організація комунікацій з громадським сектором» необхідно перенести з вибіркового в основний блок для того, щоб краще відобразити специфіку ОПП. 4. Силабуси представлених вибіркового дисциплін містять застарілі літературні джерела (2011, 2013, 2015 рр.) та посилання на російські літературні джерела (наприклад дисципліни «Психологія управління», «Етичні виміри організаційної культури інституцій публічної сфери»). 5. Залучення до освітнього процесу посадових осіб органів місцевого самоврядування, лідерів громадських організацій є нерегулярним. 6. Наявність двох практик переддипломної та виробничої потребує поєднання в єдину передатестаційну, що скоротить потребу написання додаткового звіту і зосередить здобувачів на написанні кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом ОПП за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8 відповідає критерію 2. Зазначені недоліки і слабкі сторони є несуттєвими, можуть бути виправленими, і створюють підґрунтя для подальшого вдосконалення ОПП «Зв'язки з громадськістю».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Полтавського державного аграрного університету у 2022 році зі змінами (<http://surl.li/beshn>) відповідають вимогам чинного законодавства та розроблені відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 27 квітня 2022 року № 392. Дані правила розміщені на вебсторінці університету у публічному доступі (<https://cutt.ly/27bgS6l>). Правила прийому до Полтавського державного аграрного університету є чіткими та зрозумілими для потенційних вступників, що підтвердили здобувачі під час дистанційної експертизи. Зокрема в правилах міститься уся необхідна інформація для вступника (перелік освітніх ступенів (освітньо-кваліфікаційних рівнів) та спеціальностей, за якими оголошується прийом на навчання, перелік необхідних документів для вступу, вимоги до рівня освіти вступників, ключові етапи перебігу вступної кампанії, умови проведення конкурсного відбору, порядок зарахування на навчання, інформація про доступність поселення в гуртожиток тощо). Окрім Правил прийому, на вебсайті розміщено низку додатків (Перелік спеціальностей, освітніх програм та вступних випробувань для прийому на навчання осіб, які здобули освітній ступінь (освітньо кваліфікаційний рівень) бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або освітній ступінь магістра), для здобуття освітнього ступеня магістра; Таблиці переведення тестових балів національного мультипредметного тесту, комплексного магістерського тесту, магістерського тесту навчальної компетентності до шкали 100-200 (зі змінами); Перелік предметів, з яких проводяться іспити для іноземців та співбесіда для осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти; Перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка; Перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм тощо). Правила прийому ПДАУ не містять жодних дискримінаційних положень. В даному документі зазначено, що приймальна комісія розміщується в корпусі, який оснащено пандусом для осіб з особливими освітніми потребами, а також, освітній процес адаптовано до осіб з особливими освітніми потребами (наявність відповідної інфраструктури, можливість дистанційного навчання тощо). Також, на сайті університету міститься Програма тесту загальної навчальної компетентності (<https://cutt.ly/C7bgH1r>), Програма єдиного вступного іспиту з іноземної мови (<https://cutt.ly/l7bgJ8i>), вартість навчання для денної та заочної форми навчання, інфографіка з рекомендаціями щодо складання МТНК / МКТ при вступі до магістратури (<https://cutt.ly/t7bgLlo>) тощо. Правила прийому до ПДАУ переглядаються на щорічній основі з урахуванням вимог чинного законодавства.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому ПДАУ на 2022 рік, прийом вступників на ОП "Зв'язки з громадськістю" відбувається на основі конкурсного відбору, до якого зараховуються результати: - магістерського тесту навчальної компетентності та фахового іспиту; - або результати вступного іспиту для іноземців з фаху та іноземної мови. Конкурсний бал розраховується за формулою: Конкурсний бал (КБ) = 0,5 x П1 + 0,5 x П2, де П1 - оцінка магістерського тесту навчальної компетентності або вступного випробування з іноземної мови у випадках, передбачених Правилами (за

шкалою від 100 до 200 балів), П2 - оцінка фахового іспиту (за шкалою від 100 до 200 балів). Програма фахового іспиту розміщена на сайті у вільному доступі (<http://surl.li/csjo>) та є такою, яка враховує особливості ОП та слугує вхідним фільтром для формування контингенту здобувачів, які здатні та вмотивовані до навчання на ОП. Зокрема, програма фахового іспиту у 2022 містила в собі тестові питання із 4 дисциплін: «Публічне управління»; «Управління персоналом в організаціях публічної сфери»; «Адміністративний менеджмент»; «Регіональне управління», які дозволяють оцінити фундаментальну підготовку вступників в галузі "Публічного управління та адміністрування". Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів: а) запитальної (змістовної) частини; б) 4 відповіді. Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. Для кожного завдання передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен вибрати вірну. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 200 балів. Тривалість фахового випробування – 1 година. В програмі фахового іспиту також надано перелік рекомендованих джерел, які вступники можуть використовувати для підготовки до іспиту. Окрім результатів тесту та фахового іспиту, додатковим показником конкурсного відбору був мотиваційний лист, який дозволяв оцінити рівень мотивації вступників. Балів за лист вступники не отримували. В результаті оцінки програми фахового іспиту та в ході спілкування із здобувачами вищої освіти та науково-педагогічним складом, ЕГ встановила, що правила прийому на навчання за ОП "Зв'язки з громадськістю" у ПДАУ враховують особливості даної ОП, адже дозволяють об'єктивно оцінити рівень теоретичної підготовки вступників у галузі "Публічного управління та адміністрування".

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ПДАУ сформована нормативна база щодо визнання результатів навчання у інших ЗВО, яка складається із таких документів: Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (розділ 11) (<http://surl.li/beeca>); Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення з.в.о. в ПДАУ (<http://surl.li/bidfe>); Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/bekyl>). Дані нормативні документи перебувають у вільному доступі та розміщені для ознайомлення здобувачами на офіційному вебсайті на вкладці Освіта - Положення про освітню діяльність (<http://surl.li/befda>). Відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/bekyl>), процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є наступною: - підставою для перезарахування опанованих ОК є академічна довідка або документ про вищу освіту чи інші документи з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю годин і кредитів ЄКТС; - рішення про перезарахування ОК приймається комісією, яка формується розпорядженням декана факультету/директора інституту; - перезарахування навчальних дисциплін (компоненту) освітніх програм здійснює голова комісії на підставі рішення комісії. Перезараховані ОК заносяться до індивідуального навчального плану студента та залікової книжки студента. Дана процедура гарантує надійність визнання РН, оскільки в Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу зазначені умови, за яких можливе визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема: - наявність академічної довідки або документу про вищу освіту чи інших документів із переліком та результатами вивчення ОК, кількістю годин і кредитів ЄКТС виданих закладом вищої освіти (науковою установою) – партнером; - назви ОК ідентичні або мають незначну стилістичну відмінність (у випадку перезарахування обов'язкового освітнього компонента); - при порівнянні ОК освітніх програм мають значні розбіжності, але зазначені ними компетентності та ПРН співпадають не менше ніж 60 % (у випадку перезарахування обов'язкового освітнього компонента); - якщо загальний обсяг годин, відведених на вивчення ОК, не менший, ніж передбачений затвердженою у встановленому порядку в Університету освітньою програмою. На ОПП «Зв'язки з громадськістю» були випадки внутрішньої академічної мобільності, зокрема студентки Аміна Борильченко та Тетяна Меланченко прослухали курс "Інноваційний менеджмент" у Полтавському національному педагогічному університеті, а результати їх навчання в даному університеті були перезараховані та внесені до індивідуального плану здобувачок (Протокол засідання комісії про перезарахування навчальних дисциплін (освітніх компонент) №1 від 5 травня 2022 р. <https://drive.google.com/file/d/1mCSWZuhnrpLrsXHvjMVuyNsdg7j97Wx5/view?usp=sharing>). Випадків міжнародної академічної мобільності та перезарахування результатів навчання за кордоном на даній ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ПДАУ сформовані чіткі та зрозумілі правила визнання результатів неформальної та інформальної освіти, які визначаються Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті (<http://surl.li/cjelc>). Відповідно до даного Положення, процедура визнання результатів неформальної освіти в ПДАУ складається з наступних етапів: - звернення здобувача із заявою та пакетом документів до декана факультету / директора інституту; - розгляд отриманих матеріалів Комісією; - ухвалення рішення Комісією. Задля гарантування надійності визнання РН, ЗВО визначає умови, за яких відбувається визнання РН у неформальній освіті: - повної відповідності (незначної стилістичної відмінності) назви ОК, годин, кредитів ЄКТС та результатів навчання; - відповідності не менше, ніж на 50 % та повної відповідності ПРН, передбачених ОП, у разі значної розбіжності у назві ОК; - відповідності не менше, ніж на 75 %, загального обсягу годин, кредитів ЄКТС, відведених навчальним планом ОП на вивчення ОК; - відповідності одного ОК, передбаченого НП ОП, декільком ОК, опанованих здобувачем вищої освіти у неформальній / інформальній освіті; - відповідності одного ОК, опанованого здобувачем

вищої освіти у неформальній / інформальній освіті, за змістом та обсягом кільком ОК, передбачених НП ОП. Окрім цього, визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, здійснюється Комісією шляхом проведення співбесіди або контрольного заходу. У випадку наявності оцінки, у документах які підтверджують результати навчання, зі здобувачем вищої освіти проводять співбесіду, за відсутності оцінки – контрольний захід. Для забезпечення поінформованості здобувачів про процедуру визнання результатів неформальної / інформальної освіти, на офіційному сайті ПДАУ розміщені інфографіки із детальними інструкціями щодо процедури визнання (<https://cutt.ly/17bg6LE>, <https://cutt.ly/b7bhwwq>). Також, на вкладці Освіта - Неформальна / Інформальна освіта розміщено перелік потенційних платформ для здобуття неформальної освіти (<https://cutt.ly/X7bhrdX>), а також - перелік онлайн-курсів, які рекомендовані для здобувачів ОП "Зв'язки з громадськістю" (<https://cutt.ly/k7bhyW4>). Як наслідок, на даній ОП поширена практика визнання та перерахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зокрема, визнання навчання у неформальній освіті за частиною компонентів ОК отримали такі здобувачі, як: Призов В., Борильченко А., Прокопець А., Глущенко І., Саєнко О., Чепурна К. (<http://surl.li/ckwhx>). ЕГ під час розмови з НПП та здобувачами освіти встановила, що на даній ОП ведеться активна діяльність щодо популяризації неформальної та інформальної освіти серед здобувачів, а також, що процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті є чіткими та зрозумілими для здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОП та процедура вступу є чіткими та зрозумілими для вступників, не містять дискримінаційних положень, враховують норми чинного законодавства та перебувають у вільному доступі на офіційному вебсайті університету. Окрім цього, в розділі Правила прийому міститься низка додатків, які надають вступникові усю необхідну інформацію про процес прийому на навчання та вимоги, яких необхідно дотримуватись, а також, на офіційному сайті ПДАУ постійно оновлюється інформація про особливості та терміни проведення вступної кампанії. В ПДАУ сформована чітко визначена та зрозуміла система визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти. Усі нормативні положення перебувають у вільному доступі та доступні для ознайомлення здобувачами. Також, в ПДАУ за ОП «Зв'язки з громадськістю» ведеться активна робота щодо залучення здобувачів до участі у неформальній освіті. На офіційному сайті розміщено перелік онлайн-платформ неформальної освіти та онлайн курсів, які є корисними для здобувачів даної ОП та сприяють досягненню ПРН. Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті є чітко регламентованою. Здобувачі володіють інформацією про процедуру визнання результатів навчання та на практиці використовують дану можливість.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На ОП «Зв'язки з громадськістю» відсутні приклади міжнародної мобільності, хоча умови для цього створено. Зокрема, під час розмови зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування були наведені приклади, коли здобувачі з інших ОП беруть участь у програмах академічної мобільності. Рекомендуємо активізувати діяльність щодо розвитку системи міжнародної академічної мобільності серед здобувачів шляхом проведення серії інформаційних заходів для здобувачів щодо можливості взяти участь у міжнародній мобільності за участю здобувачів, які уже брали участь у програмах академічної мобільності за кордоном (3-4 заходи у навчальному році).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи загалом відповідність ОП «Зв'язки з громадськістю» за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, 3.4., наявність чітких та регламентованих процедур визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті, наявність правил прийому на навчання за даною ОП, які є чіткими та зрозумілими для вступників, розміщені у публічному доступі, сформовані відповідно до чинного законодавства, не містять дискримінаційних положень та враховують особливості ОП, освітня програма загалом відповідає критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В процесі навчання поєднуються традиційні та інтерактивні форми навчання, в тому числі дистанційне. Регламентується організація освітнього процесу Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://biet.ly/3mhgat9>) а також Положення про індивідуальний план навчання (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2371/proinps20161.pdf>). Згідно з даними положень інструментами забезпечення студентоцентрованого підходу є формуванні власних освітніх траєкторій шляхом вибору вибіркових дисциплін, форм навчання, баз практики, тем наукових та кваліфікаційних робіт; навчання за сучасними інтерактивними методиками; стимулювання академічної мобільності та її організаційно-фінансове забезпечення; заохочення соціальної активності студентства через участь у волонтерських програмах в тому числі і через участь у роботі волонтерського центру «Пульс» , (<https://www.pdau.edu.ua/content/volonterskyu-centr-puls>). Також студенти повідомили про підтримку викладачів, які працюють за даною ОПП наукових ініціатив здобувачів та їх залучення до виконання спільних з органами місцевого самоврядування проєктів. Для дистанційного навчання використовуються електронні платформи, зокрема: платформа Moodle, Google-посилання, Google-документи, Zoom, електронне врядування, Державні послуги он-лайн. Також в Університеті успішно працює розроблена ПДАУ цифрова платформа АСУ, яка дозволяє вдало організувати та координувати освітній процес як викладачами так і керівництвом, а студентам - моніторити успішність та рейтингове оцінювання (<https://asu.pdaa.edu.ua/>). У ЗВО регламентовано відповідними положеннями процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, з метою перерахування навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти (Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3GuXU6h>), Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті (<https://bit.ly/3UmfpLJ>)). Студентоцентрований підхід в ПДАУ забезпечується також можливістю формування структур студентського самоврядування, участю здобувачів в управлінні університетом (членство в рейтингових комісіях факультетів, стипендіальній комісії університету, науково-методичній та вченій раді, виборних структурах (Положення про порядок обрання представників з-поміж студентів, які мають право брати участь у виборах ректора Полтавського державного аграрного університету <https://bit.ly/3ZNg61S>); створеним можливостям для академічної мобільності, участі у конкурсах наукових проєктів для студентів галузі знань «Управління та адміністрування» (<https://www.pdau.edu.ua/content/konkursy-ta-proekty>). В ПДАУ передбачено консультування та психологічний супровід студентів університету. Отже, форми та методи навчання в цілому сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання освітньої програми «Зв'язки з громадськістю» та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Он-лайн зустрічі експертної групи з учасниками освітнього процесу показали, що в ПДАУ існують наступні форми презентації цілей, змісту, програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання: розміщення на сайті ПДАУ інформації про ОПП «Зв'язки з громадськістю» (<https://bit.ly/3GupFMf>), про силабуси освітніх компонентів (<https://bit.ly/3KjwXnn>), розміщені на платформі Moodle ПДАУ робочі програми та навчально-методичне забезпечення. Гарант ОПП та викладачі, які забезпечують викладання в рамках освітніх компонентів, знайомлять здобувачів зі змістом та формами навчання і контролю знань на першому занятті. Зміст освітніх компонентів ОП формується на основі Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів (<https://bit.ly/40RfERn>), в якому встановлюються однакові вимоги до змісту й оформлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами спеціальності. В ПДАУ є Навчально-науковий центр забезпечення освітньої діяльності та якості освіти, який координує якість організації освітнього процесу (<https://bit.ly/3KNaYGY>). Інформація про порядок проведення поточного і підсумкового контролю, оцінювання рівня навчальних досягнень, набуття фахових компетентностей здобувачами ОПП «Зв'язки з громадськістю» відповідає вимогам ЄКТС, викладена в Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ (<https://bit.ly/3mhiO23>). Отже, можна стверджувати, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Робота експертної групи показала, що поєднання навчання і досліджень в рамках ОПП забезпечується участю здобувачів у проведенні Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій, конференцій за результатами проходження виробничих практик (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11833/zvitnauka2022.pdf>), матеріали наукових збірників за результатами конференцій розміщені на сайті кафедри (<https://bit.ly/3KqJ8hY>); круглих столів, на які здобувачі готують повідомлення, які публікуються в Збірниках матеріалів наукових досліджень молодих учених кафедри публічного управління та адміністрування «Територія науки» (<https://www.pdau.edu.ua/content/materialy-studentskyh-konferenciy>); роботи наукового гуртка кафедри ПУА «Територія науки» (<https://bit.ly/3Umoz3t>). Здобувачі ОПП залучаються до Міжнародної науково-практичної конференції «Міське самоврядування в Україні та світі: теорія і практика» (7 грудня 2022 року, 7 грудня 2021 ПДАУ) , Всеукраїнської наукової конференції «Жінки в

політиці – жіноча політика» (22 березня 2022 р., ПДАУ) (<https://bit.ly/3nOBGpm>). Підтримується їх наукова діяльність при написанні фахових статей. Так за 2021-22 рр. 9 здобувачів ОПП (Ситник А. П., Чорна А. С., Сліченко В. В., Дубинка О. М., Чіп Л. О., Гнаток Є. М., Рогоза А., Жимарев К., Будаква В.) опублікували спільно із керівниками кваліфікаційних робіт публікації у фахових виданнях «Держава та регіони. Серія Публічне управління та адміністрування», «Публічне адміністрування та національна безпека», «Економічний простір», «Українському журналі прикладної економіки» (<https://bit.ly/3nOBGpm>). Здобувачі Захар'єва М. А., Рукавиця О. Ю., Сердюк О. І. мають публікацію в міжнародному виданні (Slovak international scientific journal) (<https://bit.ly/41auzWK>). Також наукова діяльність здобувачів ОПП реалізується шляхом участі у наукових конкурсах та предметних олімпіадах, зокрема, впродовж 2021-2022 н.рр 10 здобувачів ОПП взяли участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт (<https://bit.ly/3nOBGpm>), і 4 – у Всеукраїнських студентських олімпіадах з електронного врядування та публічного управління, посівши в них призові місця (<https://bit.ly/3KKLVeC>). Також прикладний і науковий аспект навчання за ОПП забезпечується участю здобувачів у госпдоговірних темах та проєктах кафедри публічного управління та адміністрування («Формування ефективної системи публічного управління в Україні», «PROосвіта» (Керівник проєкту – проф. О. Дорофєєв), «Модний офісний вирок» (Керівник проєкту – доц. І. Шупта). Отже, ПДАУ забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ПДАУ розроблені положення, які передбачають постійний моніторинг та вдосконалення змістового наповнення ОПП (Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3mptMlV>), Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення (<https://bit.ly/41euVX>), Положенням про робочу програму (<https://bit.ly/43jFL57>)) з боку гаранта ОПП, завідувача кафедри, Ради з якості вищої освіти спеціальності «Публічне управління та адміністрування», Відділу забезпечення моніторингу та забезпечення якості освіти. Оновлення змісту ОПП відбувається з врахуванням Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в європейському освітньому просторі, під впливом викликів та потреб децентралізації, реформування публічної служби, в процесі співпраці Університету та кафедр ПУА з ЗВО закордонними та вітчизняними, зокрема Харківським національним університетом міського господарства імені О.М. Бекетова (Договір про співпрацю між закладами вищої освіти від 04 вересня 2018 р. (термін дії 5 р.), Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця (Договір про співробітництво, організацію взаємовідносин та забезпечення мобільності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників від 11 вересня 2020 р. (термін дії 5 років)), міжсекторної взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування, численними громадськими організаціями, Полтавським регіональним центром підвищення кваліфікації, за результатами проходження викладачами, залученими до ОПП індивідуальних програм підвищення кваліфікації. Оновленню змістового наповнення ОК за ОПП «Зв'язки з громадськістю» впливає виконання викладачами кафедри госпдоговірних тем. Так, у 2019 р. професори кафедри Т. М. Лозинська та О. І. Сердюк здійснювали наукове консультування для Полтавського обласного фонду «Фонд розвитку громад "Ініціатива" з питань просторового розвитку міст обласного значення та використання трудових ресурсів (Договір №23/4/1 та Договір №23/4/2 від 08.07.2019 р.). У 2020 р. колектив кафедри під керівництвом професора Лозинської Т. М. виконував госпдоговірну тему «Підвищення ефективності публічного управління на місцевому рівні» на замовлення «Бюро гендерних стратегій і бюджетування» за Договором №19 від 06.07.2020 р.. У 2022 р. науково-педагогічні працівники кафедри під керівництвом професора Лозинської Т. М. виконували дослідження в рамках госпдоговірної теми «Науково-методологічне обґрунтування Стратегії розвитку Котелевської селищної територіальної громади на 2022-2027 роки» за договором № 2 від 07.11.2022 (<https://bit.ly/300o0q3>). Різні аспекти впливу співробітництва, стажування на оновлення змістового наповнення ОПП були обговорені експертами з викладачами, стейкхолдерами, випускниками ОПП за зацікавленими особами в процесі акредитаційних зустрічей. Викладачі оновлюють зміст освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування та впливу громадського сектору на систему публічного управління.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація за даною ОПП забезпечується відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ на період до 2025 року (<https://bit.ly/41bz03F>) шляхом розширення участі в міжнародному науковому просторі, що прослідковується за допомогою профілів науково-педагогічних працівників у ORCID ID, Research Gate, Researcher ID, Scopus та WoS (<https://bit.ly/3MtT7WL>), через збільшення закордонних публікацій та участі в міжнародних конференціях професорсько-викладацького складу та здобувачів ОПП, проведення кафедрою ПУА міжнародних науково-практичних конференцій (наприклад, «Міське самоврядування в Україні та світі: теорія і практика» (<https://bit.ly/3nOBGpm>)). Здобувачі вищої освіти університету мають можливість проходити ознайомчу закордонну практику і стажування у таких країнах, як Польща, Німеччина, Швейцарія, Франція, Нідерланди, Данія, Норвегія, Фінляндія, Швеція, Канада, США і навіть Австралія. В університеті реалізуються 42 міжнародні угоди про співпрацю з закладами вищої освіти, освітніми, науковими установами та іноземними організаціями таких закордонних країн, як: Королівство Бельгія, Азербайджанська Республіка, Королівство Іспанія, Федеративна Республіка Німеччина, Литовська Республіка, Республіки Польща, Республіка Молдова, Словацька Республіка, Республіка Хорватія та ін. ПДАУ бере участь у проєктах з міжнародної кредитної мобільності (Еразмус+КА1. Credit Mobility) з трьома ЗВО Республіки Польща (Вища школа торгівлі та послуг м. Познань, Вища Школа Бізнесу м. Домброва Гурніча, Університет природничих наук м. Познань) та Університетом «Хоенхайм» (Німеччина) і як повідомили

представники адміністрації, університет постійно розширює коло європейських ЗВО-партнерів. Для стимулювання міжнародної мобільності викладачів та здобувачів в ПДАУ функціонують відділ міжнародних зв'язків (<https://bit.ly/3o2r4mP>), Центр міжнародної освіти (<https://bit.ly/3zGWQbI>), Центр європейської освіти та іноземних мов (<https://bit.ly/3zLFWbU>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Наявність психологічної служби підтримки та тренінгової складової психологічної підтримки здобувачів, викладачів та людей, які під час війни потрапили в складні життєві обставини. 2. Реалізація студентоцентричної, практико орієнтованої моделі освіти, можливість розбудови індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ОПП, створення сприятливого освітнього і виховного середовища, використання інноваційних методів навчання, впровадження цифрових освітніх технологій у навчальний процес, корекційна спрямованість педагогічної діяльності. 3. Вдале поєднання навчання та наукової діяльності здобувачів ОПП, активна присутність здобувачів ОПП в національному та закордонному науковому просторі. 4. Потужний інституційний супровід контролю якості освітнього процесу, створена Рада з якості вищої освіти спеціальності ПУА. 5. Диференційований підхід до оновлення змістового наповнення ОК за ОПП «Зв'язки з громадськістю».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано збільшити кількість гостьових лекцій професорів із закордонних ЗВО-партнерів. 2. Активізувати тренінгові форми співпраці зі стейкхолдерами. 3. Врахувати при змістовому наповненні робочих програм освітніх компонент потреби цільової аудиторії здобувачів, які навчаються за цією ОПП і працюють в медичних закладах. 4. Активізувати участь здобувачів ОПП «Зв'язки з громадськістю» в програмах міжнародного обміну студентами. 5. Розширити каталог вибіркових дисциплін з врахуванням потреб здобувачів, які навчаються на ОПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма та освітня діяльність в основному відповідає структурним характеристикам критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до положення "Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ" (<http://surl.li/befkk>), контрольні заходи складаються із поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять. Під час розмови із представниками НПП кафедри, ЕГ встановила, що НПП використовує різноманітні методи поточного контролю, зокрема методи групової роботи, кейс-стаді, дискусії, ситуаційний аналіз, проблемні питання, тестування, підготовка презентацій, доповіді. Здобувачі також підтвердили практику використання таких методів, зазначивши, що "задоволені процесом викладання та формами поточного контролю". Семестровий контроль здійснюється у формі екзамену, заліку чи диференційованого заліку. Під час виставлення оцінок в електронному журналі, викладачі мають можливість написати коментар, з обґрунтуванням виставлених балів. Відповідно до Положення, НПП, які забезпечують реалізацію ОК, ознайомлюють на першому аудиторному занятті поточного семестру з.в.о. із формами поточного та підсумкового контролю і критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів у розрізі відповідного ОК. Дана практика знайшла підтвердження серед здобувачів під час дистанційної експертизи. Також, критерії оцінювання також відображаються у силабусах. Силабуси усіх ОК ОПП "Зв'язки з громадськістю" розміщені на вебсайті ПДАУ у публічному доступі (<https://cutt.ly/g7v1EPC>), а також на платформі MOODLE. У силабусах ОК вказано форми контролю та кількість балів, які можуть бути отримані в результаті проведення контрольних заходів. Також, у більшості силабусів вказано критерії оцінювання в розрізі окремої форми контролю.

Перелік ОК, у силабусах яких відсутні критерії оцінювання є таким: Запобігання корупції в публічному управлінні; Стратегічне планування в діяльності органів влади Дорадництво; Піар публічних подій; Управління змінами; Охорона праці в галузі та цивільний захист; Психологія управління; Етичні виміри організаційної культури інституцій публічної сфери; Диджиталізація аналітичної діяльності в публічній сфері; Електронний документообіг в публічній сфері. Здобувачі ОП "Зв'язки з громадськістю" під час розмови з ЕГ підтвердили практику повідомлення НПП про систему оцінювання та контрольні заходи на першому занятті, а також розміщення силабусів у вільному доступі (MOODLE та вебсайт). Окрім того, під час розмови з допоміжним персоналом, ЕГ пересвідчилась про факт розміщення силабусів на платформі MOODLE. Опитування щодо зрозумілості та чіткості критеріїв оцінювання для здобувачів здійснюється викладачами усно під час навчального процесу, а також під час анкетування. Відповідно до результатів анкетування, 75% здобувачів-респондентів повністю погоджуються із твердженням "Критерії оцінювання результатів навчання є зрозумілими" (Питання 14, <https://cutt.ly/E7v1nwE>). Отримана інформація обговорюється на засіданнях кафедри та надалі використовується задля покращення зрозумілості критеріїв.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування" для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерств освіти і науки України від 04.08.2020 р. №1001 (<https://cutt.ly/Z7bje8e>) та здійснюються шляхом складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту (в установленому порядку) та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Усі програми, вимоги та критерії оцінювання розміщені у вільному доступі на сайті університету (<https://cutt.ly/h7bh2Xj>, <https://cutt.ly/y7bh8MZ>, <https://cutt.ly/n7bh5QV>). Додаткові форми атестації на ОП "Зв'язки з громадськістю" відсутні.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів на ОП "Зв'язки з громадськістю" є чіткими та зрозумілими для здобувачів. Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання (<http://surl.li/befkk>), об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується обов'язковою наявністю критеріїв оцінювання контрольних заходів, доведення їх до відома здобувачів та вимогою щодо заповнення екзаменаційних відомостей в день прийняття іспиту (якщо іспит письмовий - дозволяється заповнення відомостей на наступний день). Окрім цього, НПП зобов'язаний керуватися Етичними кодексами України та ПДАУ при оцінюванні контрольних заходів. Механізми врегулювання конфліктів інтересів у ПДАУ зафіксовані у Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/bejja>). При виникненні конфлікту інтересів, здобувач має право письмово звернутися, на ім'я Ректора університету. У результаті звернення скликається тимчасова комісія. Тимчасова комісія дає оцінку ситуації, за результатами якої інформує або ректора Університету. Також, учасники освітнього процесу можуть звернутися до омбудсмена. Уся необхідна інформація про функції омбудсмена, контакти для звернень розміщені у публічному доступі (<https://cutt.ly/A7voMhl>). За бажанням, звернення до омбудсмена може бути анонімним. Також, омбудсмен здійснює профілактичну роботу задля запобігання виникненню конфліктних ситуацій, в тому числі і шляхом розробки та поширення інформаційних буклетів (<https://cutt.ly/C7vo21V>). Учасники освітнього процесу під час зустрічей повідомили, що вони володіють алгоритмом дій у разі виникнення конфліктних ситуацій. Омбудсмен, здобувачі освіти та представники НПП під час зустрічей підтвердили, що конфліктних ситуацій на даній ОП не було. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії. Отримана оцінка у результаті другого повторного складання екзамену є остаточною. Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з ОК здійснюється тільки один раз. Кількість ОК, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати 4. Оцінка, отримана під час перездачі є остаточною. Якщо здобувач був допущений до іспиту, але не зміг з'явитися з поважних причин - формується додаткова можливість для здачі іспиту. Якщо здобувач не допущений до складання іспиту або ж не склав іспит - виникає академічна заборгованість, яку необхідно ліквідувати не довше ніж за два тижні після початку наступного навчального семестру. Випадків повторного проходження семестрового контролю за даною ОП не було. Процедури оскарження результатів контрольних заходів регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання (<http://surl.li/befkk>). У випадках конфліктної ситуації, за мотивованою заявою здобувача чи викладача створюється комісія в складі трьох осіб для проведення екзамену. Випадків оскарження процедури та результатів семестрового контролю на даній ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ПДАУ сформована чітка та зрозуміла система нормативних документів, які регулюють політику дотримання принципів академічної доброчесності: Кодекс (<http://surl.li/bekpj>); Кодекс про етику (<http://surl.li/bejgv>); Положення про комісію з АД (<http://surl.li/ewnoa>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<http://surl.li/bekua>); Положення про групу сприяння АД (<http://surl.li/bekwk>); Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<http://surl.li/extnn>); Положення про комісію з етики та управління конфліктами (<http://surl.li/eodrt>). На ОП "Зв'язки з громадськістю" ведеться активна робота з промоції АД, зокрема відбуваються тижні академічної доброчесності, вебіари, зустрічі, ігри тощо. Також, в ПДАУ створена та діє Група сприянню АД, однією із функцій якої є протидія та запобігання проявам академічної недоброчесності. Ключовою формою протидії порушенням АД в ПДАУ є перевірка текстів на наявність запозичень у системі Unichек. Перевірка усіх кваліфікаційних робіт обов'язкова. Мінімальний % унікальності для магістерських робіт повинен становити не менше ніж 65%. В ПДАУ створений репозитарій, в який завантажуються усі кваліфікаційні роботи, які були допущені до захисту. Інша форма - проведення опитувань. В опитуванні зазначено, що 89% респондентів ОП "Зв'язки з громадськістю" не зустрічалися із проявами АД, а 11% - зустрічалися, зокрема мова йде про плагіат та фабрикацію (<https://cutt.ly/C7v8Cbi>). У розмові з НПП, ЕГ не отримала відповіді на запитання, яким чином були взяті до відома результати даного опитування. Здобувачі зазначили, що вони поінформовані про принципи АД та потенційні санкції, а також вказали, що за консультацією можуть звернутися до НПП або ж до відповідального за дотримання АД від кафедри - Щегиніної Т. За порушення норм АД можливі такі санкції для здобувачів: - позбавлення академічної стипендії; - повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання, потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене правопорушення; - позбавлення порушника права брати участь у конкурсах на отримання іменних стипендій, грантів; - обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проєктів тощо; Для НПП: - винесення догани; - позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень і реалізації освітніх проєктів, стипендій, грантів тощо; - обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проєктів. - виключення зі складу вченої ради, дорадчих і робочих органів Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін; - позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів або обіймати визначені законом посади; - позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом. НПП, здобувачі та інші учасники освітнього процесу вказали, що не стикалися з проявами академічної недоброчесності за ОП "Зв'язки з громадськістю".

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Здобувачі поінформовані про форми та методи проведення контрольних заходів. Зокрема, інформація про форми контрольних заходів наводиться у силабусах, які розміщені у публічному доступі на сайті або ж на платформі MOODLE. При поточному контролі використовуються різноманітні методи, які сприяють досягненню ПРН здобувачами, зокрема: ситуативний аналіз, кейс-стаді, дискусії та обговорення, підготовка та захист проєктів, групова робота тощо. Форми атестації здобувачів відповідають Стандарту. У ПДАУ сформована якісна система попередження та розв'язання конфліктів, функціонує інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. Дотримання норм АД є в основі освітнього процесу. В ПДАУ функціонує якісна система дотримання норм академічної доброчесності та ведеться постійна робота з учасниками освітнього процесу щодо промоції дотримання норм АД, зокрема шляхом діяльності Групи сприяння академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

В деяких силабусах ОК відсутні критерії оцінювання, зокрема мова йде про такі ОК: Запобігання корупції в публічному управлінні; Стратегічне планування в діяльності органів влади Дорадництво; Піар публічних подій; Управління змінами; Охорона праці в галузі та цивільний захист; Психологія управління; Етичні виміри організаційної культури інституцій публічної сфери; Діджиталізація аналітичної діяльності в публічній сфері; Електронний документообіг в публічній сфері. Рекомендуємо НПП, які відповідальні за наповнення даних силабусів додати до них критерії оцінювання за наведеними ОК. Також, рекомендовано посилити увагу до врахування в роботі результатів анкетування щодо обізнаності принципам академічної доброчесності здобувачів ОП "Зв'язки з громадськістю", зокрема провести засідання кафедри на якому проаналізувати результати даного опитування та прийняти подальші рішення. Рекомендуємо проводити засідання кафедри щодо розгляду результатів анкетування здобувачів щодо обізнаності принципам академічної доброчесності систематично, враховуючи терміни проведення таких опитувань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи повну відповідність ОП “Зв’язки з громадськістю” за підкритеріями 5.2 та 5.3, а також часткову відповідність за підкритеріями 5.1, 5.4., наявність чітких та зрозумілих форм та методів контролю, які дозволяють об’єктивно оцінити досягнення здобувачами ПРН, наявність правил проведення контрольних заходів, які забезпечують об’єктивність екзаменаторів, та процедур оскарження отриманих результатів та вирішення конфлікту інтересів, відповідність форм атестації Стандарту вищої освіти, а також - дотримання принципів АД та здійснення активної діяльності щодо промоції АД, освітня програма загалом відповідає критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для забезпечення якісного надання освітніх послуг за ОПП залучаються кваліфіковані фахівці. Дотримання бажаного професіоналізму викладачів забезпечується в процесі конкурсного відбору, порядок якого визначено «Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ» (<https://bit.ly/3mluBfK>) та за рекомендацією гаранта ОПП Олександра Дорофєєва. При цьому враховується базова вища освіта, наукові ступені та вчені звання, наукові праці за останні 5 років. Навчальний процес забезпечують 8 штатних науково-педагогічних співробітників, із яких три доктори наук, професори (Лозинська Тамара, Дорофєєв Олександр, Зоря Олексій) та 5 кандидатів наук, доцентів (Панасенко Наталія, Тагільцева Яніна, Щетініна Тетяна, Мирна Ольга, Сердюк Ольга). Панасенко Наталія забезпечує викладання двох освітніх компонент «Управління проектами в публічній сфері» та «Електронне врядування», хоча за формами підвищення кваліфікації та публікаціями домінують активності викладача, які відповідають освітній компоненті «Електронне врядування». Дані викладачі підвищують свою професійну майстерність шляхом безперервного підвищення кваліфікації за різними вітчизняними та міжнародними програмами стажування, в публічних владних інститутах, за програмами Полтавського регіонального центру підвищення кваліфікації, які відповідають потребам якісного викладання та змістового наповнення тих освітніх компонент, які ними забезпечуються. Їх професійна діяльність в основному відповідає видам та результатам перелічених у пункті 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (<https://bit.ly/40UtgeS>). Вцілому професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору в ПДАУ є прозорими, відповідають законодавству про працю та вищу освіту, нормативним вимогам кадрового добору, Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, Положенню про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ. Інтерв’ювання начальника відділу кадрів (Олени Овчарук), завідувача кафедри (Тамари Лозинської), гаранта ОПП (Олександра Дорофєєва), директора навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій (Алли Світличної) підтвердило достовірність інформації, поданої у Відомостях про самооцінювання щодо конкурсного добору викладачів, який відповідає «Положенню про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ» (<https://bit.ly/3mluBfK>). При кадровому доборі на ОПП враховуються результати рейтингового оцінювання викладачів, що здійснюється на основі «Положення про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників ПДАУ» (<https://bit.ly/3Uphref>), висновки кафедри публічного управління та адміністрування. Рівень професіоналізму підтверджується якісним складом науково-педагогічних працівників, стажем їх викладацької діяльності, проходженням стажування у публічних інститутах в Україні та закордоном (Лозинська Тамара, Дорофєєв Олександр), науковими та навчально-методичними працями.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Зустріч експертної групи з керівництвом ПДАУ, завідувачем кафедри ПУА, гарантом ОПП, зовнішніми стейкхолдерами, аналіз офіційного сайту Університету та кафедри ПУА, показують, що в рамках даної ОПП заклад залучає роботодавців до організації освітнього процесу: на етапі розробки ОПП (Остапенко Наталія, директор Полтавського регіонального центру підвищення кваліфікації, яка також була в 2020-2023 рр. членом Ради з якості вищої освіти спеціальності ПУА, Сулаєв Юрій, начальник відділу комунікації Головного управління Національної поліції в Полтавській області), на етапі щорічного обговорення ОПП на розширених засіданнях кафедри ПУА (Ковпак Сергій, начальник відділу економічного розвитку, проектного менеджменту та інвестицій виконавчого комітету Котелевської селищної ради Полтавського району Полтавської області, <https://bit.ly/3ZSUQIc>), в процесі рецензування ОПП (Перший заступник директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Полтавській області, д. держ. упр., професор М.І.Лахижа, <https://bit.ly/3KLoKJQ>), в процесі проходження виробничої практики та складанні її програми, <https://bit.ly/3KmeV3H>. Гарант ОПП повідомив, що

впродовж 2020-2023 рр. проекти ОПП знаходилися на сайті ПДАУ (2020,<https://bit.ly/3zN3DR6>, 2021, <https://bit.ly/43m9sT6>, 2022, <https://bit.ly/3UIGNJU>, <http://surl.li/dzhxs>). Представники роботодавців ознайомившись з ними надсилали пропозиції щодо вдосконалення організації освітнього процесу на електронну пошту гаранта. Вцілому можна вважати, що керівництво ПДАУ, кафедра та гарант ОПП забезпечують ефективну співпрацю з стейкхолдерами в процесі реалізації ОПП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Роботодавці залучаються до ОПП на рівні керівництва виробничою практикою здобувачів, рецензування кваліфікаційних робіт, проведення гостьових лекцій. Кафедра ПУА проводить відкриті зустрічі з професіоналами-практиками та представниками роботодавців, які надають місця для проходження практики здобувачам ОПП. Також в процесі зустрічі експертної групи із студентами, стейкхолдерами було встановлено, що професіонали-практики періодично залучаються до аудиторних занять на ОП. Зокрема 28.11.2021 р. в рамках роботи Школи місцевого самоврядування до проведення гостьової лекції був запрошений голова районної ради Кононенко М. М. (<https://bit.ly/3zKEmqR>): 15.11.2022 р. – проєктний менеджер ГС «Полтавська асоціація бізнесу» Д. Томенко, тема «Комунікація з бізнесом» (<https://bit.ly/3KJaZvo>); 15.12.2022 р. – директорка Комунальної установи «Агенція місцевого розвитку територіальних громад Полтавського району» Ю. Попова, тема гостьової лекції «Організація доступу до публічної інформації» (<http://surl.li/fcjt0>). У розкладі занять роботодавці, експерти галузі або професіонали-практики не зазначені. Інтерв'ювання гаранта, викладачів, студентів та роботодавців продемонструвало, що це є перспективним напрямком для вдосконалення освітньої програми.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті значна увага приділяється статусній та фінансовій мотивації працівників, шляхом створення умов для безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, примноження наукових здобутків. В ПДАУ розроблено Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу (<https://bit.ly/3nUml6J>), створіно Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих на базі Інституту післядипломної освіти з метою оптимізації роботи щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу (НПП) (<https://bit.ly/3GqXHBd>), розробляються плани підвищення кваліфікації НПП на поточний рік. Зарубіжне стажування впродовж 2020-2023рр. пройшли такі викладачі ОПП: Т. Лозинська та О. Дорофеев (м. Домброва Гурніча, Польща); 2020 р. – О. Мирна (м. Суха Бескідка, Польща), Н. Панасенко (Ополе, Польща), Зоря О. І. (м. Краків, Польща), Я. Тагільцева (м. Люблін, Польща); 2021 р. – Т. Лозинська (м. Париж та м. Монпельє, Франція), О. Дорофеев (м. Домброва Гурніча, Польща); 2022 р. – Т. Лозинська (м. Вроцлавек, Польща), підвищ. кваліфікації О. Мирна (м. Люблін, Польща), Н. Панасенко (Дубай–Нью-Йорк–Рим–Бургас–Єрусалим–Пекин); 2023 р. – Т. Щегініна (м. Люблін, Польща). (<https://bit.ly/40Mf2g1>) Для проходження стажування, підвищення кваліфікації в інших організаціях (<http://surl.li/bgwmm>), ПДАУ надає відрадженьня зі збереженням заробітної плати НПП; фінансово підтримує проведення конференцій та інших заходів; за рахунок коштів спеціального фонду стимулює шляхом преміювання публікації НПП у виданнях, що індексується в WoS і Scopus. ПДАУ тісно співпрацює з громадськими організаціями та науковими установами для реалізації програм підвищення кваліфікації НПП. Зокрема, із такими науковими установами: Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук, Харківським національним університетом міського господарства імені О.М. Бекетова, Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця; із владними інститутами із Полтавською обласною державною адміністрацією, Полтавською міською радою тощо (<https://bit.ly/40VzzPo>). Вцілому ПДАУ відкритий до співпраці та активно укладає договори й меморандуми з іншими організаціями, метою яких є оптимізація навчального процесу, можливість отримання додаткових знань і досвіду. Таким чином, можна стверджувати, що ПДАУ створює належні організаційні умови для професійного розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ПДАУ стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентується Статутом ПДАУ (п.4.5) (<https://bit.ly/3ZXeYbU>), п.6.1.Правил внутрішнього трудового розпорядку (<https://bit.ly/43jqTUs>), Колективним договором, Розділ 3, (<https://bit.ly/3zQaitK>), Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ (<https://bit.ly/3Gu9iiO>). Зустріч експертної групи з керівництвом кадрової та фінансової служб а також науково-педагогічним персоналом показало, що в ПДАУ до 2022 року включно, до початку повномасштабної війни росії з Україною, регулярно здійснювалося преміювання працівників за наукові та професійні здобутки, надавалися матеріальні допомоги в рамках коштів спеціального, фонду економії фонду оплати праці за загальним та спеціальним фондами згідно Положення про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам Полтавського державного аграрного Університету (<https://bit.ly/3Gu9iiO>). Пунктами 2.6.1 та 2.6.2 чітко визначені критерії та механізми оцінювання НПП для отримання фінансової мотивації. Основними формами фінансової мотивації є преміювання за підсумками роботи, з нагоди державних, професійних свят та з нагоди ювілейних дат, за захищену кандидатську та докторську дисертації, за розробку чи виконання проєктів міжнародної технічної

допомоги, грантів, в рамках укладених міжнародних угод, за успішну пройдену акредитаційну експертизу, за публікації в виданнях, що обліковуються в міжнародних наук. базах (WoS, Scopus); надбавки за науковий ступінь, вчене звання, вислугу років; щорічна матеріальна допомога на оздоровлення. В рамках акредитованої ОПП НПП отримував як фінансове, так і нефінансове стимулювання професійної діяльності. Зокрема, подяки (2018 р., О. Дорофєєв, 2019 р., Т. Лозинська), премії за наукові досягнення та високі результати в рейтинговому оцінюванні (2021 р., рейтинг 4 з 8 НПП вище середнього <http://surl.li/cjmmx>), нагороди цінними подарунками, грамотами (2019 р., О. Сердюк; 2021 р.- О. Дорофєєв, Т. Лозинська, О. Сердюк), відзнаки грамотами з органів влади (2018 р., Т. Лозинська – Грамота Полтавської обласної ради), галузевому рівнях (2020 р., Т. Лозинська, О. Сердюк – Подяка Міністерства освіти і науки України; 2023 р., О. Сердюк – Грамота МОН) (сторінки НПП <http://surl.li/bfcqh>); за публікацію статей в наукометричних базах WoS, Scopus (2020 р. - Т. Лозинська, О. Дорофєєв; 2021 р. – О. Сердюк). Також керівництво ПДАУ нагороджує з 2019 року спеціальною відзнакою («Ювілейна медаль «Полтавська державна аграрна академія – 100 років») членів наглядової ради, випускників ПДАУ, стейкхолдерів, почесних професорів, які зробили значний внесок у розвиток ПДАУ на основі відповідного Положення (<https://bit.ly/3o3HR95>). Отже, можна стверджувати, що в ПДАУ використовується диференційована система мотивації, підтримки викладацької майстерності НПП загалом та НПП, залучених до викладання на ОПП «Зв'язки з громадськістю».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Якісна система кадрового забезпечення ОПП. Значущість інституту гаранта при залученні кадрів до забезпечення викладання та організації освітнього процесу за ОПП. Висока зацікавленість роботодавців в розвитку освітньої програми та її покращенні шляхом створення умов для практико-орієнтованого навчання. Диференційована система статусної та фінансової мотивації НПП залученого до ОПП. Ефективні механізми безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації НПП та їх мотивації. Активна професіоналізація НПП за міжнародними програмами стажування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендовано розширити участь професіоналів-практиків та експертів в галузі комунікацій у сфері публічного управління та адміністрування в аудиторних заняттях. Залучити додаткового фахівця для забезпечення ОК «Управління проектами в публічній сфері», оскільки Панасенко Наталя забезпечує викладання двох освітніх компонент «Управління проектами в публічній сфері» та «Електронне врядування», хоча за формами підвищення кваліфікації та публікаціями домінують активності, які більшою мірою відповідають освітній компоненті «Електронне врядування». Розширити механізми покращення педагогічної майстерності в частині освоєння інноваційних форм та методів навчання за ОПП «Зв'язки з громадськістю».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня діяльність за програмою «Зв'язки з громадськістю» відповідає Критерію 6 з певними рекомендаціями.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ПДАУ розташований в центрі міста на площі близько 8 га. усі корпуси, гуртожитки формують єдиний комплекс з гарною парковою зоною. ЗВО забезпечений необхідними матеріально-технічними ресурсами, що задовольняють потреби ОПП «Зв'язки з громадськістю» для досягнення результатів навчання. Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою університету ЕГ переконалася, що для цілей ОП використовуються аудиторії обладнані необхідними меблями, технічними засобами для безпечного та якісного навчання. У структурі університету працює Навчально-науковий центр інформаційних та інноваційних освітніх технологій, фахівці якого забезпечують відбір, монтування, налагодження роботи, обслуговування інформаційно - комунікаційного

обладнання, проводять оновлення технологій дистанційного навчання (<https://bit.ly/3nVhHFE>). Здобувачі вищої освіти та викладачі ОП повідомили ЕГ, що користуються платформою MOODL, GOOGL MEET, системою електронного журналу та розкладу занять університету. Під час обговорення питань забезпечення роботи викладачів комп'ютерною технікою, ЕГ переконалася, що на кафедрі ПУА наявні стаціонарні комп'ютери, які вже хотілося б замінити на сучасні ноутбуки. Під час фінальної зустрічі адміністрація ЗВО повідомила про залучення коштів від міжнародних партнерів на модернізацію матеріально-технічної бази. Університет має бібліотечний фонд фахової літератури, який налічує 395382 томів. Створено електронний каталог, репозитарій, каталог нових надходжень літератури) (<https://bit.ly/3Mva7fg>). Забезпечується доступ до міжнародних наукометричних баз даних (<https://bit.ly/3mf7jbt>) Створено умови для осіб з особливими освітніми потребами (пандус, кнопка виклику на охороні, за потреби передбачено можливість навчання в аудиторіях першого поверху, обладнано туалетні кімнати). Отже, наявні матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу за ОП та аналізу сайту ПДАУ, ЕГ переконалася, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Здобувачі вищої освіти розповіли, що користуються необхідним для навчання обладнанням та інформаційними ресурсами. Проскуріна Олена, інженер комп'ютерних систем бібліотеки, також підтвердила ЕГ безоплатний доступ до всіх наявних інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладання за цією ОП для всіх учасників освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Здобувачі та викладачі підтвердили ЕГ, що в ПДАУ забезпечено комфортні умови навчання, виконуються рекомендації щодо захисту учасників освітнього процесу від загроз під час повітряних тривог (обладнане укриття), працюють їдальні, які користуються прихильністю усіх учасників освітнього процесу, в кожному корпусі є буфети. На кожному поверсі розміщено план евакуації та засоби пожежогасіння. Мистецькі колективи університету працюють в окремому добре облаштованому корпусі де відбуваються зустрічі, вручення студентських квитків, нагородження, та інші урочисті заходи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформація оперативно розміщується на офіційному сайті університету (<https://www.pdau.edu.ua>). Комунікація зі здобувачами освіти здійснюється засобами мобільного зв'язку та месенджерів. Функціонують канали та сторінки на Facebook: (<https://bit.ly/3mdBNut>), Youtube (<https://bit.ly/3zHXlSU>) Інформацію про ОП розміщують на вкладці ОП сайту <https://bit.ly/3KiaXJs> Куратори груп та усі викладачі здійснюють постійну підтримку здобувачів освіти. Також освітня підтримка надається завідувачкою випускової кафедри та гарантом. Якщо у учасників освітнього процесу виникають ідеї щодо покращення навчального, суспільного життя університету, з'являються питання або проблеми, необхідна порада чи реальна допомога, вони можуть звернутися до омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ (<https://bit.ly/3Mu1dyj>), який діє на основі Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ (<https://bit.ly/3UpIk1r>)

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО створює умови для освіти осіб з особливими освітніми потребами. В Правилах прийому ПДАУ зазначено, що університет має обладнані відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів навчальні корпуси з пандусами, кнопками виклику чергового для допомоги маломобільним особам, для осіб зі слабким зором розміщено попереджувальні жовті смуги на сходах, приймальна комісія працює в корпусі, який оснащено пандусом для осіб з особливими освітніми потребами, для студентів, які не мають можливості відвідувати заняття в аудиторії запроваджено технології дистанційного навчання (<https://bit.ly/4oVgZa7>). Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами висвітлено на сайті університету (<https://bit.ly/411Ym4s>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ПДАУ розроблено Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних з конфліктом інтересів, сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією, (<https://bit.ly/3mgsmKL>), та Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) (<https://bit.ly/3KLxocP>). У ході спілкування у фокус-групах (здобувачами освіти, НПП, адміністрацією, самоврядуванням) було підтверджено, що учасники освітнього процесу знають про порядок врегулювання конфліктних ситуацій, проте усі наголошують, що в університеті добре налагоджена превентивна робота і ситуацій, що потребували б вирішення на рівні комісії не виникало. З метою попередження, виявлення та дієвого реагування на ризики корупційних дій призначається відповідальна особа, яка діє відповідно до Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції у ПДАУ <https://bit.ly/41bWupl> та Положення про організацію роботи уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції під час вступної компанії у ПДАУ <https://bit.ly/41itvjP>. Також функціонує «Скринька довіри» на сайті університету <https://bit.ly/4oVLRas>, а також у вигляді скриньки для повідомлень у навчальному корпусі.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В ЗВО створено комфортні, безпечні умови навчання. Університет постійно удосконалює технології дистанційної освіти, студенти та викладачі вільно користуються необхідним обладнанням та інформаційними ресурсами. Забезпечено умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Потребує оновлення комп'ютерний парк кафедри Публічного управління та адміністрування. Рекомендовано забезпечити НПП кафедри персональними ноутбуками.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП «Зв'язки з громадськістю» має повний рівень узгодженості за підкритеріями, бажана модернізація техніки запланована адміністрацією до реалізації.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті діє Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3Ur3j4k>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3zLTfcv>), відповідно до яких здійснюється робота за ОПП. Під час спілкування з адміністрацією, викладачами та здобувачами ЕГ було повідомлено, що дотримання визначених процедур досягається відповідальною роботою та контролем зі сторони гаранта, завідувачки кафедри, студентів, викладачів на ОПП. ОПП періодично переглядається та оновлюється, спостерігати за удосконаленнями можливо на сторінці сайту університету <https://bit.ly/4o3RSAM>. Пропозиції щодо оновлення ОПП вносилися здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками кафедр, які залучені до підготовки здобувачів вищої освіти, роботодавцями та іншими стейкхолдерами.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі освіти є членами Вченої ради, ПДАУ, делегатами Конференції трудового колективу. Систематично проводиться опитування здобувачів освіти щодо якості ОП відповідно до Порядку проведення та організація опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів (<https://bit.ly/3KsyUOt>) Результати анкетувань висвітлюються на відповідній сторінці офіційного сайту (<https://bit.ly/3GwvB7C>) У спілкуванні з ЕГ здобувачі розповіли, що мають можливість подати пропозиції до удосконалення ОП, Владислав Призовий повідомив, що працював у складі робочої групи з розроблення освітньо-професійної програми (<https://bit.ly/4o1h9Lz>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями, серед яких були представники Полтавської обласної військової адміністрації, територіальних громад, Полтавського регіонального центру підвищення кваліфікації, громадських організацій, підтверджено, що наявна співпраця в організації практики студентів ОП, удосконалення окремих ОК, проведення круглих столів та робочих зустрічей. ЕГ з'ясувала, що роботодавці беруть участь в обговоренні необхідних змін, зацікавлені у якійсній підготовці здобувачів. Пигида Аліна, депутат Котелевської селищної ради повідомила, що здобувачі ОП заочної форми навчання працюють у громаді, фахівці кафедри публічного управління та адміністрування проводять науково-методологічне обґрунтування Стратегії розвитку Котелевської селищної територіальної громади на 2022-2027 роки. Попова Юлія, директор КУ «Агенція місцевого розвитку територіальних громад Полтавського району розповіла, що залучає здобувачів ОП до проведення заходів, високо оцінює їх готовність до професійної діяльності, наголосила на добрих навичках комунікації.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Кафедра підтримує зв'язок з випускниками, цьому сприяють тісні професійні контакти, так Томенко Дмитро, проєктний менеджер громадської спілки «Полтавська асоціація бізнесу», директор громадської організації «Юніт» брав участь у фокус-групі як стейкхолдер. Проте ЕГ не було продемонстровано чіткої системи моніторингу кар'єрного шляху випускників, тому варто систематизувати інформацію, що збирається викладачами кафедри та створити реєстр випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ПДАУ (<https://bit.ly/3KJkhrb>) реалізується на п'яти рівнях (<https://bit.ly/3GAUcIn>) Під час зустрічі з ЕГ голова ради з якості вищої освіти ПДАУ Костенко Олена розповіла, що ЗВО проводить системну роботу у забезпеченні якості освіти, це сприяє вчасному виявленню недоліків та дозволяє усувати проблеми, що виникають. На сайті університету створено сторінку (<https://bit.ly/3MOpC27>) для інформування про удосконалення якості освітньої діяльності. Проте варто додати матеріали поточного навчального року.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Врахування результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації відбулося відповідно до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Світлична Алла, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій; Лозинська Тамара, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування під час зустрічі з ЕГ повідомили про проведений ґрунтовний аналіз, детальне обговорення з гарантом та викладачами ОП результатів попередньої акредитації, що сприяло покращенню ОПП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ПДАУ систематично здійснюється моніторинг успішності та якості знань студентів за результатами заліково-екзаменаційних сесій. Пропагується дотримання академічної доброчесності. Під час бесід ЕГ було встановлено, що НПП, здобувачі вищої освіти, адміністративний персонал, роботодавці зацікавлені у вдосконаленні змісту ОП, якісній організації освітнього процесу за ОПП, поділяють цінності академічної доброчесності та культуру якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОПП, що акредитується.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ робить висновок, що ЗВО послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, залучає стейкхолдерів до вдосконалення ОП, удосконалює ОП. Проведено аналіз та враховано рекомендації за результатами попередньої акредитації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Варто систематизувати інформацію про кар'єрний шлях випускників ОПП «Зв'язки з громадськістю» та створити реєстр випускників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ засвідчує системну діяльність внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти університету та залучення стейкхолдерів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, що відповідає критерію 8

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ПДАУ сформована нормативна база, за допомогою якої регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу: - Колективний Договір (<http://surl.li/fexlh>), - Статут ПДАУ (<https://cutt.ly/s8EckcG>), - Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/f8EcolJ>), - Порядок організації роботи та використання робочого часу в ПДАУ (<https://is.gd/g4ZdJZ>), - Правила поведінки здобувача вищої освіти в ПДАУ (<http://surl.li/befbr>), - низка Положень, що стосуються умов праці, оплати та заохочення НПП (<http://surl.li/befbv>) - низка Положень, якими регулюються різні аспекти освітньої діяльності (<https://is.gd/ByPyG3>). Регулювання прав та обов'язків НПП здійснюється також на основі контрактів. Усі документи розміщені у вільному доступі на вебсайті університету: вкладки "Про Університет - Публічна інформація" (<https://www.pdau.edu.ua/content/dostup-do-publichnoyi-informaciyi>) та "Освіта - Положення про освітню діяльність". Процедури та правила, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими, не містять в собі дискримінаційних положень. Дані документи чітко визначають ключові права та обов'язки учасників освітнього процесу, а також - регламентують відносини між ними.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОПП «Зв'язки з громадськістю» постійно проходить процедуру публічного обговорення. Зокрема, проект ОПП для 2022/2023 навчального року для публічного обговорення було виставлено на сайті у січні 2022 р., а затверджено з врахуванням рекомендацій у червні 2023 р. Вимога щодо оприлюднення на вебсайті проекту ОПП з метою отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів не пізніше, ніж за місяць до затвердження освітньої програми виконана.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП «Зв'язки з громадськістю», розміщена на сайті та знаходиться у вільному доступі (<https://cutt.ly/o7bjL2I>). Зокрема, у вкладці ОПП «Зв'язки з громадськістю», окрім самої ОП розміщені й інші важливі для здобувачів документи, такі як: Програма атестації, Програма єдиного державного кваліфікаційного іспиту, Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи, Наскрізна програма практики, Методичні рекомендації для виконання курсової роботи та силабуси з обов'язкових та вибіркових дисциплін (<https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-osvitno-profesiynoyu-programoyu-zvyazky-z-gromadskistyudrugogo-2>). Вважаємо, що обсяг інформації, що оприлюднюється на сайті є достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців та інших стейкхолдерів – сформуванню розуміння щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Здобувачі у розмові з ЕГ зазначили, що обсяг інформації, яка оприлюднюється на сайті та на платформі MOODLE є достатнім для інформування та забезпечення процесу навчання. Окрім інформації про освітню програму, стейкхолдери також можуть ознайомитись із фінансовою звітністю (<https://cutt.ly/V7bktFY>), звітами ректора (<https://cutt.ly/z7bkaXj>) та іншою інформацією, як є в публічному доступі (<https://cutt.ly/x7bkjtW>). Як наслідок, ПДАУ є прозорою та відкритою структурою, яка сприяє формуванню позитивного іміджу та довіри не тільки до ЗВО, але й до системи вищої освіти України в цілому.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Перевагами та сильними сторонами в контексті даного критерію є підготовка та розміщення проекту ОП задовго до його прийняття. Як наслідок, широке коло стейкхолдерів має можливість ознайомитись з ОП та надати рекомендації та пропозиції щодо її покращення. Також, ПДАУ є достатньо відкритою та прозорою інституцією, на що вказує розміщення у вільному доступі ключової інформації, включаючи фінансову звітність. Практики, які варто поширити: - розробка проекту ОП та збір коментарів та рекомендацій від стейкхолдерів за 4-5 місяці до затвердження ОП; - висвітлення коментарів та зауважень стейкхолдерів з приміткою, які враховані, а які ні; - розміщення освітньої програми та усіх матеріалів (силабуси, методичні рекомендації щодо атестації, вимоги до кваліфікаційних робіт) вчасно та у публічному доступі; - висвітлення результатів опитувань; - розміщення фінансової звітності у публічному доступі; - наявність нормативної бази, якою ефективно регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу в ПДАУ у вільному доступі та відповідна практика (підтвердження в розмові з представниками самоврядування).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони за Критерієм 9 в ході експертизи не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Враховуючи повну відповідність ОП “Зв'язки з громадськістю” за підкритеріями 9.1, 9.2 та 9.3, наявність сформованої нормативної системи, в якій визначені чіткі та зрозумілі правила та обов'язки учасників освітнього процесу, які розміщені у публічному доступі та яких послідовно дотримуються під час здійснення освітнього процесу, наявність практики розміщення проекту ОП заздалегідь до його затвердження задля збору та врахування відгуків та пропозицій від стейкхолдерів, а також - наявність практики вчасного та в повному обсязі оприлюднення на офіційному вебсайті точної та достовірної інформації про освітню програму, достатньої для інформування стейкхолдерів, ОП цілком відповідає критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гончаренко Ірина Василівна

Члени експертної групи

Желюк Тетяна Леонтіївна

Малишівський Тарас Володимирович